

okoljskih vsebin v procese odločanja, razvoja trajnostnega turizma in ozaveščanja prispeval k trajnostni rabi naravnih virov ter h krepitvi povezav med družbo, gospodarstvom in zavarovanimi območji.

V publikaciji je poudarek na tistih rezultatih in dejavnostih projekta, ki imajo po ocenah urednikov največ možnosti, da postanejo dobre prakse sonaravnega upravljanja z zavarovanimi območji in okoljske vzgoje. Temelj za vse projektne aktivnosti so bili tako imenovani lokalni razvojni pilotni načrti (*Local Development Pilot Plans*), ki so bili večinoma zasnovani na podlagi koncepta interpretacije, ki v državah na jugu Evrope še ni tako razvit kot na primer na angleško govorečih območjih (Združene države Amerike, Kanada, Avstralija, Združeno kraljestvo). Interpretacija obiskovalcu pomaga razumeti pokrajino in želi spodbuditi njegovo zanimanje za naravne vrednote in kulturno dediščino, skrb pa tudi za njeno ohranjanje. V publikaciji se pojavi zanimiv termin »*Places of Sense*«, ki bi ga lahko prevedli kot »*kraji, ki jih začutimo*«, saj ga avtorji razložijo kot subjektivno občutenje določene pokrajine, kraja.

Velik del projektne aktivnosti je bil usmerjen v razvoj trajnostnega turizma. V ta namen je bila na podlagi transnacionalnega pristopa izdelana Skupna marketinška strategija (*2Bparks Joint Marketing Strategy*), ki tudi zaradi svoje transnacionalne zasnovanosti predstavlja solidno podlago za nadaljnje aktivnosti v pilotnih območjih. Strategija je služila kot podlaga za snovanje lokalnih turističnih strateških načrtov, ki so jih spremljale tudi posamezne poskusne pilotne akcije. Akcija okoljskih grozdov (*2Bparks Environmental Clusters*), ki je temeljila na ponudbi trajnostnih ter okolju prijaznih storitev in izdelkov, je k sodelovanju privabila številna podjetja, ki so izpolnjevala kriterije družbene odgovornosti in trajnostne naravnosti ter tako pridobila poseben status »zelenega članstva«.

V okviru projekta je bilo vzpostavljenih veliko inovativnih spletnih aktivnosti, v okviru katerih je potekalo obveščanje (na primer e-koledar), ozaveščanje in izobraževanje (na primer e-lekcije) o zavarovanih območjih. E-koledar (*E-calendar*) je elektronski koledar dogodkov v zavarovanih območjih v Sredozemlju in v širšem evropskem prostoru. Dogodki so shranjeni v GIS spletni platformi, ki jo kraši zlasti uporabnikom prijazna navigacija. 2Bparks izobraževalna platforma (*Edu-platform*) je orodje za usposabljanje različnih javnosti in je bila razvita z namenom, da bi izboljšali znanje in upravljanje

na področju zavarovanih območij. Platforma vključuje učna gradiva za dve ciljni skupini – učence in odrasle (na primer študenti, raziskovalci, upravljavci). Slovenski partnerji so predstavili koncept in praktično izvedbo e-lekcij (*E-lectures*), vezanih na učno pot ob Iški. E-lekcije so strokovno pripravljeno učno gradivo, usklajeno z učnimi načrti za osnovne in srednje šole, ki je dostopno na spletnih straneh Krajinskega parka Ljubljansko barje (<http://www.ljubljanskobarje.si/>). E-lekcije so vključene tudi v program Vesela šola.

Nekoliko drugačen način izobraževanja v obliki izobraževalnih laboratorijev (*Educational laboratories*) pa je izvedel eden od italijanskih partnerjev v zavarovanem območju Lama del Sesia. Organizirali so eksperimentalne izobraževalne delavnice za otroke, družine ter prebivalce zavarovanega območja, na katerih so jim predstavili posebnosti parka.

Slovenski partnerji so obravnavali zavarovano območje Ljubljanskega barja. Zaradi varovanja biotske in pokrajinske pestrosti ter spodbujanja trajnostnega razvoja, skladnega s krajevno tradicijo, je bilo jeseni 2008 območje razglašeno za Krajinski park Ljubljansko barje. V sklepni publikaciji je tako moč najti tudi opis nekaterih aktivnosti, ki so jih na Ljubljanskem barju izvajali sodelavci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU – e-lekcije za več ravni osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, fotografski natečaj za mladino ter podpis sporazuma o sodelovanju s Krajinskim parkom Ljubljansko barje.

Celotna monografija je dostopna na spletnem naslovu: <http://giam2.zrc-sazu.si/sites/default/files/9789612544447.pdf>.

Mateja Breg Valjavec